H.S. Code no - 2

[stamp]

करुणां मनमेव स्वर्गं प्राप्नोति।

दारिद्र्यं धनिकत्वं च मानवजीवितस्य द्वे भावाः सन्ति। सर्वैः सर्वदा कथ्यन्ति धनिकाः भाग्यानुभवेन उन्नतिं प्राप्नोति इति। एतत् कथा अपि एकं धनिककुटुम्बात् आरंभति। 'विजयवाटिका' नगरस्य एकं उन्नतं कुटुम्बं आसीत् 'सूर्यकेसरी' कुटुम्बम्। नगरस्य सर्वं चराचरं अपि तेषां व्यापारस्थापनेन प्रसिद्धा आसीत्। वर्षाः अगच्छत्। कालान्तरे 'सूर्यकेसरी' कुटुम्बस्य प्रसिद्धिः उन्नतिं अगच्छत्। परन्तु तेषां परिवारे सर्वापि नगरस्य यत्रकुत्रापि गत्वा स्वसाम्राज्यं अकरोत्। अनेक कुटुम्बा अङ्गेन शोभिता तत् कुटुम्बं छिन्नभिन्नं अभवत्। परन्तु तत् परिवारस्य प्रथम पुत्री 'महादेवी' तत्रात् न गच्छत्। सा तस्याः पतिः पुत्रः च तत् भवनं शोभितं व्यापारस्थापनं च स्वयमेव निनाय।

यद्यपि महादेवी धनिका आसीत् तथापि सा अतीव कारुण्यवती, दरिद्राणां प्रति स्नेहं दत्तवती च आसीत्। परन्तु तस्य पुत्रः पतिः च धनस्य रूपेण वस्त्रेण स्व नेत्राणां बन्धनं अकरोत्। महादेवी सर्वं जानानां स्नेहेन स्व सर्वकार्येपि उन्नतिं प्राप। सा सर्वदिनेषु सर्व उत्सवं च समाकलितं च अकरोत्। ~~आसीत्~~। एकदा सा ग्रामस्य एकः उत्सवे अगच्छत्। नागरिक जीविते जीवनं कृत्वा अपि सा ग्रामीणजीवनं बहुमानपूर्वेन हि अपश्यत्।

तत् उत्सवे ग्रामस्य सर्वचराचरान् मानवाः संकलनं अकरोत् परन्तु एतेषु एकः बालकः तस्याः मनं मोषणं अकरोत्। सः एकः अनाथः बालः आसीत्। दर्शनेन तस्य आयु पञ्च-षट् आसीत्। सर्वाणां जनसमूहानां प्रति सः स्व निष्कलङ्कं नैर्मल्यभरितं मन्दहासं अकरोत्। महादेवी तस्य समीपं गत्वा तस्य सर्वं विज्ञानं अपृच्छत्। सा तत् बालकं स्वगृहे नितातुं निश्चिकाय। परन्तु तस्याः पतिः पुत्रः च तत् वचनं न स्वीचकार। परन्तु तस्याः मातृवात्सल्य भरितं मनं तत् वचनं न शृणोत्। स्वपतिः, पुत्रस्य च तात्पर्यं निषिध्वा सा तत् सुन्दरः बालकं स्व गृहे प्रविशत्। तस्य आगमनेन महादेव्याः जीविते दुरितकालस्य आरंभमभवत्। परन्तु महादेवी तं 'श्रीहरिः' इति नामेन कल्पयित्वा स्वपुत्रेण सह सहैव पालपोषणमकरोत्। तस्य पतिः, पुत्रः सर्वापि "सः अस्माकं कालदोषः, तं गृहात् बहिः अकरोतु" इति प्रतिदिनमकथयत्। परन्तु महादेवी तेषां वचनं न शृणोत्। वर्षाः अगच्छत्, पतितावस्थात् 'सूर्यकेसरी' परिवारं पुनरपि उन्नतिं प्राप्यत्। वर्षाणां पश्चात् महादेव्याः द्वयोः पुत्राः अपि युवकाः अभवत्। सा श्रीहरिं स्वपुत्रं च स्वहृदयेन आत्मार्थतया स्नेहं अकरोत्। परन्तु तस्याः पतिः, स्वपुत्रः च श्रीहरिं गच्छकालेपि दुष्ट-मनसेन एव अपश्यत्। परन्तु श्रीहरिः तु स्वमातरं, पितरं

च स्वपणादपि अनन्तत्वेन स्निह्यत् । एवकाः द्वयोरपि स्व
दाम्पत्यजीविते ~~अपि~~ प्रवेशनमकरोत् । यदा नव दाम्पत्यजीवितं
आरभत् तदा महादेवी अत्यन्तं सन्तोषं अगच्छत् । परन्तु तत् आनन्द
आजीवनान्तं नासीत् । तस्याः स्वपुत्रः, ~~पतिः~~ तस्य पत्नी, पतिः
च सर्वं धनं कुटिलमार्गेण स्वनामे अकरोत् । महादेवी तस्य
दत्तपुत्रः श्रीहरि, तस्य पत्नी च गृहात् बहिः अगच्छत् । महादेवी
स्वपुत्रस्य एतत् कर्मेन अतीव दुःखिता जाता । ~~तस्य~~ तदा श्रीहरिः
अकथयत् " माता, मम आगमनेन सा इयं अवस्थायां आगच्छत् ।
~~यद~~ तत् जानन्नपि भवती मम साकं आगच्छत् । पञ्चदश वर्षाणि
आरंभे ~~ते~~ भवत्या कृतं कारुण्यं एव मम जीवसत्त्वं । तत्
धर्मः दातं ~~अहं~~ मनं अहं दुःखितं न करोमि " इति । तस्य तत्
वचनं श्रुत्वा महादेवी सन्तुष्टा जाता । सा स्वहस्तं तस्याः
श्रीहरेः, तस्य पत्न्याः च हस्ते दत्त्वा स्व परिवारेन उपेक्षितं
~~त~~ स्वजीवितं कारुण्येन संजातं स्वैनाके ~~अगच्छत्~~ इति निनाद

" कारुण्यं सर्वेन कर्तुं (परन्तु,) शक्यते । स्व जीवनदानेन कृतं
कारुण्यं किञ्चित् समये स्वजीविनं पुनप्रददाति । "